

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 9P/20/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112220434
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2013:2112220434.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Martinou Valentovou v právnej veci navrhovateľky: F. H., narodená XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, R., proti odporkyni: B. H., narodená XX.XX.XXXX, t. č. na neznámom mieste v C., zastúpená opatrovníčkou Z. Z. C., pracovníčkou Okresného súdu S., o určenie výživného pre plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

Odporkyňa je povinná s účinnosťou od 5.10.2012 platiť na výživu navrhovateľky sumu 26,65 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky.

Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 5.10.2012 do 31.5.2013 v sume 209,77 eur sa p o v o ľ u j e zaplatiť odporkyni v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod stratou výhody splátok.

Odporkyni súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Súd návrh vo zvyšnej časti z a m i e t a .

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania, súdu doručeným dňa 5.10.2012, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd na ňu určil odporkyni vyživovaciu povinnosť v sume 180,- eur mesačne od podania návrhu.

Nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť súčasné bydlisko odporkyne, ktorá sa zdržiava na neznámom mieste, ustanovil jej uznesením zo dňa 11.2.2013 opatrovníčku, s ktorou pokračoval v konaní.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, výsluchom svedka Z. H., oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 12P/19/2012, oboznámením sa s predloženými listinnými dokladmi ako i obsahom celého spisu, keď pojednával v neprítomnosti opatrovníčky odporkyne v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Navrhovateľka v konaní uviedla, že žiada zaviazať odporkyňu, ktorá je jej matkou platiť jej výživné v sume 180 eur mesačne od dátumu podania návrhu na súd, t.j. od 5.10.2012. Odporkyňa je jej matkou, s ktorou od 18.1.2012 už nežije v spoločnej domácnosti, pričom odporkyňa si voči nej prestala plniť vyživovaciu povinnosť. Do uvedeného obdobia celá rodina žila v spoločnej domácnosti, to znamená, že

ona spolu so štyrmi súrodencami, otcom a odporkyňou. Odporkyňa ako jej matka má okrem nej ešte tri vyživovacie povinnosti, a to k maloletým súrodencom Z., M. a K. a má ešte aj vyživovaciu povinnosť voči plnoletému bratovi Z., ktorý už síce má XX rokov, avšak je odkázaný stále výživou na svojich rodičov. V spoločnej domácnosti žije s otcom, súrodencami a starou mamou, pričom otec si voči nej vyživovaciu povinnosť riadne plní, zabezpečuje jej všetky výdavky a uspokojovanie základných životných potrieb. Návrh si podala z dôvodu, že študuje na vysokej škole, konkrétne na Ekonomickej univerzite v Bratislave, denným štúdiom sa pripravuje na svoje budúce povolanie. Je v druhom ročníku. Okrem základných výdavkov na výživu a ošatenie má zvýšené výdavky v súvislosti so školou, ktoré spočívajú v cestovnom, ktoré mesačne predstavuje 30,60 eur, to sú len náklady v súvislosti s dopravou do školy a v Bratislave má výdavky tiež 34,30 eur v súvislosti s električkou, ktorú si kupuje na tri mesiace. Nebýva na internáte, býva doma, stravuje sa v škole v školskej jedálni, keď mesačné stravné stojí zhruba 30 až 40 eur, stravné si platí cez kartu ISIC, jeho výšku tak súdu nevie preukázať, pretože si obedy na lístok nekupuje priamo. Výdavky s bývaním hradí otec a podieľa sa na nich aj stará mama, z dôchodku. Výživné, ktoré navrhuje určiť, pokrýva len časť výdavkov na štúdium a živobytie, pretože okrem výdavkov, ktoré súdu popisala, má výdavky v súvislosti s bývaním, ošatením, stravou, ktoré hradí otec. Snaží sa aj sama prispieť na úhradu svojich potrieb, keď príležitostne brigáduje a to podľa voľného času a podľa príležitosti, z čoho jej príjem nie je pravidelný. Z týchto brigád dosahuje priemerne mesačne príjem okolo 100 eur. Odporkyňa od narodenia jej brata Z., ktorý má XX rokov, nepracovala, pretože sa musela o neho 24 hodín denne starať pre jeho zdravotné postihnutie a poberala opatrovateľský príspevok. Nevie, či pracovala predtým. Je vyučená krajčírka. Opatrovateľský príspevok jej bol odňatý, poberá ho teraz stará matka. Návrh na začatie konania si podala z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť voči nej majú obaja rodičia, i keď si je vedomá, že vzhľadom na skutočnosť v konaní v podstate aj zistenú týkajúcu sa odporkyne, nepredpokladá jej schopnosť momentálne plniť si vyživovaciu povinnosť voči nej, tak ako to vyžaduje jej finančná situácia, výšku výživného navrhla v rozsahu, ktorý zodpovedá jej potrebám, je už len na zvážení súdu, v akej výške toto výživné určí, pri zohľadnení, že odporkyňa má okrem nej ešte ďalšie tri vyživovacie povinnosti.

Svedok Z. H., ako otec navrhovateľky, v konaní uviedol, že okrem navrhovateľky má ešte 4 vyživovacie povinnosti, a to k plnoletému Z., ktorý je ťažko zdravotne postihnutý, doposiaľ mu nebol priznaný invalidný dôchodok, je to v štádiu riešenia, okrem neho má ešte tri ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým deťom pochádzajúcich zo vzťahu s odporkyňou - k K., Z., M.. Deti sú v jeho osobnej starostlivosti, odporkyňa opustila spoločnú domácnosť, nezaujíma sa o deti. Potreby detí zabezpečuje on, aj potreby navrhovateľky, ktorá študuje na vysokej škole na dennej forme štúdia. Žije v spoločnej domácnosti aj so starou matkou, ktorá sa tiež podieľa na chode domácnosti, jej príjmom je dôchodok okolo 520 eur mesačne. Pracuje ako robotník s čistým zárobkom 750 až 800 eur. Výdavky v domácnosti má okolo 200 eur, a to nájomné a do fondu opráv. Pokiaľ ide o služby súvisiace s užívaním bytu, tie hradí jeho mama - elektriku, plyn, vodu, robí to okolo 50 až 60 eur mesačne. V ostatnom sú to výdavky jeho, keď zabezpečuje aj výdavky maloletých detí a navrhovateľky, ktoré pokrývajú v súvislosti so stravou a oblečením pre všetkých mesačne okolo 500 eur. Odporkyňa neprispieva žiadnou sumou. Na tunajšom súde sa vedie konanie o úpravu práv a povinností k maloletým súrodencom navrhovateľky. Pokiaľ ide o odporkyňu, odkedy opustila spoločnú domácnosť, nevie kde sa nachádza, do tohto obdobia žili všetci v spoločnej domácnosti, táto sa starala o syna Z., poberala opatrovateľský príspevok. Keď odišla, z úradu jej to zrušili, opatrovateľský príspevok teraz poberá jeho mama okolo 88 eur mesačne. Odporkyňa je vyučená krajčírka, pričom bola zamestnaná najskôr v Zornici, potom v Merkuri robila predavačku dokedy išla na materskú s navrhovateľkou a odvtedy už nikde nerobila. Odporkyňa pracovala v robotníckej profesii a má vychodenú učňovku, určite nemá maturitu.

Z potvrdenia zamestnávateľa otca navrhovateľky Johns Manville Slovakia, a. s. vyplýva, že tento dosahuje čistú priemernú mesačnú mzdu 785,45 eur.

Odporkyňa podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava, nie je poberateľkou dávok dôchodkového poistenia a dávok nemocenského poistenia, podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava nepoberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky a nie je a ani nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z obsahu zápisnice spísanej s odporkyňou vo veci tunajšieho súdu sp. zn. 12P/19/2012 dňa 4.12.2012, ktorej predmetom je úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom H., vyplýva, že odporkyňa súhlasila so zverením jej maloletých detí do osobnej starostlivosti ich otca s tým, že si je vedomá, že bude zviazaná platiť na deti aspoň minimálne výživné s čím súhlasila. Do januára 2012 sa starala o deti a to až do obdobia kedy opustila domácnosť pre nezrovnalosti s ich otcom, sama nemá vlastné bývanie, od januára 2012 nepracuje, nie je evidovaná na úrade práce, nakoľko by sa tam musela hlásiť, ona však žije práve kvôli manželovi radšej v inom meste, nechce aby ju našiel. Od januára 2012 žije iba z príležitostných brigád, trvalé zamestnanie sa jej nedarí nájsť. Od októbra 2012 je evidovaná v jednej brigádnickej firme ako dohodárka, ale zatiaľ jej nedali prácu. Zarobí tak 50 eur mesačne v priemere za posledný rok. Má bežné výdavky.

Predmetom konania je rozhodovanie o určenie vyživovacej povinnosti odporkyne na navrhovateľku.

Podľa ustanovenia § 62 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ustanovenia § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné ploletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Výživné súd určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o výživnom je potrebné použiť zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určovanie príslušného druhu výživného, kde podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, súd prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne schopnosti a možnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne schopnosti a možnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Odôvodnené potreby na strane oprávneného môžu byť rôzne. Sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Výživné pre dieťa teda nie je len na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre vývoj a výchovu dieťaťa (vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby). Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a to bez ohľadu na to, či s deťmi

žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti, pretože neprestávajú ani jeden z nich niesť naďalej osobnú zodpovednosť za všestranný vývoj svojich detí, ktoré ešte nie sú schopné samé sa živiť, a ktoré sú v plnej miere výživou odkázané na svojich rodičov.

Na základe uvádzaných skutkových zistení a zásad konštatovaných vyššie dospel súd k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na určenie vyživovacej povinnosti odporkyne voči navrhovateľke, ktorá sa denným štúdiom na vysokej škole pripravuje na svoje budúce povolanie, teda v súčasnosti ešte nie je schopná sama sa živiť. Spoločnú domácnosť navrhovateľka tvorí so svojim otcom, ktorý si plní vo vzťahu k nej vyživovaciu povinnosť dobrovoľne.

Pri určovaní výšky výživného odporkyne zásadnú úlohu vo vzťahu k posúdeniu súm nevyhnutných na uspokojovanie potrieb navrhovateľky zohrala skutočnosť, že navrhovateľka ako výživou oprávnené dieťaťa nastúpila na štúdium na vysokej škole, čo si zjavne vyžiadalo i viaceré nesporné výdavky. To platí bez ohľadu na to, že vynakladanie aj ďalších výdavkov je potrebné hodnotiť ako zvýšenú mieru potrieb plnoletého dieťaťa (vynakladanie výdavkov na stravovanie sa mimo domácnosti v čase návštevy školy, výdavky na mestskú prepravu v sídle školy, učebné pomôcky ako aj výdavky na iné potreby navrhovateľky, či jej koníčky). Pokiaľ ide o príjem rodičov, pravidelný príjem z pracovného pomeru má len otec, odporkyňa pracuje len príležitostne, príjem má len z brigád, pokiaľ ide o ich ostatné pomery, obaja majú ešte ďalšie vyživovacie povinnosti v rovnakom rozsahu, otec popísal súdu aj ďalšie svoje výdavky, keď bližšie výdavky matky sa súdu nepodarilo zistiť, preto súd vychádzal z ich bežného charakteru.

Z rodičov to je práve odporkyňa (s ktorou navrhovateľka nezdíela spoločnú domácnosť), kto tak je povinná svoju vyživovaciu povinnosť plniť prakticky výhradne poskytovaním (platením) výživného - kým vyživovacia povinnosť otca spočíva v rôznom pomere výkonov osobnej povahy v prospech navrhovateľky a domácnosti, v ktorej obaja žijú (na jednej strane) a úhrad potrieb takto vedenej domácnosti a v jej rámci i tých špecifických potrieb týkajúcich sa výlučne navrhovateľky taktiež v rovine financií (na strane druhej), ktorú takto popísanú vyživovaciu povinnosť si otec podľa navrhovateľky aj plní.

Pri riadení sa už vyššie opísanými úvahami a ustálení miery nespochybňovaných výdavkov spojených s uspokojovaním potrieb navrhovateľky potom súd považoval za primerané, aby sa na úhrade popísaných potrieb podieľala aj odporkyňa v rozsahu zodpovedajúcom jej pomerom, pri zohľadnení aj jej ďalších vyživovacích povinností a skutočnosti, že nemá zistený pravidelný príjem a podľa vyjadrení navrhovateľky a jej otca v minulosti ani nepracovala, pretože sa v plnej miere dlhodobo starala o ťažko postihnutého syna, teda v sume minimálneho výživného 26,65 eur mesačne a vo zvyšnej časti návrh zamietol.

Určením výživného od podania návrhu na súd vznikol odporkyne nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 5.10.2012 do 31.5.2013 v sume 267 eur, pri zohľadnení zaplatenia výživného po 100 eur za kalendárny mesiac október, november a december (87 za mesiac október 2012 a 180 eur za mesiac november a december 2012), ktorý nedoplatok na zročnom výživnom súd povolil odporcovi splácať v splátkach po 10 eur mesačne, keď zohľadnil výšku určeného výživného, tvrdený príjem odporkyne a skutočnosť, aby dlh bol zaplatený do troch rokov. Odporkyňa je povinná zaplatiť pohľadávku na výživnom v pravidelných mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok, čo znamená, že ak odporkyňa zmešká čo i len jednu splátku, stane sa zročným celý dlh.

Podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súd rozhodol o náhrade trov konania, pričom úspešnejšej odporkyne ich náhradu nepriznal, nakoľko jej trovy konania nevznikli.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. g) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov je predmetné konanie oslobodené od poplatku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.